

VITA MARINA

MAANDBLAD GEWIJD AAN ZEE-AQUARISTIEK EN ZEE-BIOLOGIE

Redactie : BOB ENTROP

Uitgave: Stichting Biologia Maritima — Nederlands Instituut voor Zee-Aquaristiek en Zee-biologie

Administratie: Zeezwaluwstraat 201—203, Scheveningen — Telefoon 0 70-554210 — Giro 606100

12e jaargang, no. 1

januari 1962

WE STAAN WEER AAN DE START VAN DE VOLGENDE 365 METER.....

Precies zoals een hardloper aan zijn baan begint, willen ook wij onze start voor het nieuwe jaar maken. En toch is er één verschil. Voor hem betekent de race een privé-prestatie en voor ons zal het succes afhankelijk zijn van een gemeenschappelijke inzet. Aan het eind van 1962 willen we gezamenlijk terugzien op dit jaar en dan hopen we dat we zullen kunnen zeggen: "we hebben er met zijn allen een goed jaar van gemaakt."

De overeenkomst met de hardloper is dat wij ons ook startklaar maken, teneinde meteen aan het werk te gaan, maar dan komt ook weer een verschil. Hij tippelt alleen langs het uitgezette parcours en wij als een gemeenschap.

Het is een feestelijk parcours dat wij dit jaar lopen, want bovenaan de pagina kunt U lezen dat dit onze 12e jaargang is! Er wordt dus gevraagd langs de lijn en dat geeft extra spirit voor de deelnemers. Aan de andere kant verwacht men dit jaar ook wel iets bijzonders. Terecht. We willen deze jaargang echt tot een goede maken, maar we zouden zo graag zien dat deze jaargang een jaargang voor en door allen werd. Een jaargang waaraan door velen zal worden gebouwd. Natuurlijk hopen wij dat onze trouwe schrijvers ons ook dit jaar niet in de steek zullen laten en dat zeer interessante artikelen met voor elk wat wils uit hun pennen en schrijfmachines mogen vloeien. Wel dienen we echter te bedenken dat schrijvers niet voor zichzelf, maar voor U schrijven; dat het artikel dat hij voor U verzorgt dus ook Uw interesse moet hebben. De schrijvers vragen zich echter dikwijls af, waar ligt het interesse van onze lezers. Wat zouden zij graag in de Vita Marina zien verschijnen. Hoe vindt men de geplaatste artikelen enz. enz.

Daarom hebben wij gemeend een klein opinieonderzoekje te moeten plegen.

Inliggend treft U een stenciltje aan, waarop enige vragen voorkomen, waarvan wij de beantwoording zo graag aan U zouden willen overlaten. Neen, zegt U nu niet dat U DAARVOOR geen tijd heeft, maar doet U ons nu eens het plezier door allemaal dit stenciltje ingevuld aan ons terug te zenden. Dan hebben wij ook wat aan deze enquête en is het geen verloren energie, tijd en geld.

Uit deze enquête destilleren wij beslist enige winstpunten, die de Vita Marina en dus U weer ten goede zullen komen. Laten deze winstpunten dus niet alleen uit het werk van anderen, maar ook uit Uw ingevuld formuliertje afgeleid worden.

Helpt U dus een handje mee om deze 12e Jaargang tot iets goedste maken!

Mogen wij op Uw rekenen ?

Uw redacteur.

**
* * *
**

De Oostsumatraanse rivier de Wampu is ter hoogte van het dorp Tandjung Pura een echte Maleise stroom. Tussen klei-oeveren, begroeid met hoog riet en Paardengras slingert ze traag naar zee. Het bruingele water is helder en bronsachtig in de droge tijd, de uiterwaarden zijn dan begaanbaar.

De grond is hard en gebarsten, over het onkruid ligt een witte stoflaag. Niet zodra vallen de eerste regens in de Bukit Barisan of de rivier verandert geheel van uiterlijk. Het water wordt melkachtig, geelwit, de stroom versnelt zich. Talrijke draaikolken en wielen worden nu zichtbaar, tussen de rimpelige golfjes drijven voorwerpen naar zee: ontwortelde bomen, wrakhout en af en toe een dode hond of een onherkenbaar beest.

Het water stijgt, komt over de oevers heen, vult de uiterwaarden en klimt traag maar volhardend tegen de dijken op.

En elk jaar is het weer prijs: op één plaats is de dijk niet hersteld omdat de subsidie op was of omdat men het gewoon vergeten heeft. Dan komt het koele, gele water het dorp binnen, overstroomt de laaggelegen straten en nestelt zich onder de huizen, die daar meestal op hebben gerekend en die op palen zijn gebouwd. Dan is het feest voor de kleine jongetjes, de wasvrouwen en voor de zwermen muskieten, die tot hoog in de boomkruinen zijn te vinden. De natuur krijgt een heel ander aanzien, alles leeft in bomen en struiken. Ratten, muizen, slangen, alles zoekt de droge gedeelten op.

Intussen is er natuurlijk een druk verkeer op en in het water. Palingen zoeken hun geschikte jachtgebied in ondergelopen vaarten en vijvers, waar ze het volgende jaar zullen blijven. Goedbeschouwd heeft niemand echt last van de bandjir, die tenslotte hoort in de tijd, zoals de oogst dat doet en het bloeien van de orchideeën.

Ja, de Wampu, stromend door het district Lankat geheten, is een goede rivier. Ze brengt water en welvaart en éénmaal per jaar zijn er de roeiwedstrijden, die op de Grote Brug aanleiding geven tot uitzinnig geschreeuw en plezier.

En 's nachts, als alles rustig is, varen er de vissersprauwtjes: vóórin een roekend vuurtje tegen de muskieten, achterin de zwijgzame man, die huiverend van het vocht zijn hengels zet en droomt van ongehoorde kanjers.

-o-
-o- -o-
-o-

Ik wil U echter niet vervelen met het verhaal van onze rivier. Een enkele maal - hoe weinig keren, achteraf bedacht - mocht ik mee over de Wampu naar zee. Naar de dorpjes gelegen aan de monding van de rivier. Naar de eilandjes vóór de kust. Mag ik U deelgenoot maken van mijn nog altijd vurige herinneringen ?

-o-
-o- -o-
-o-

's Morgens, vlak na zonsopgang begaven we ons naar de steiger, waar de kleine motorboot - een afgedankt pleziervaartuig van Zijne Hoogheid - reeds gereed lag. Het was een witgeschilderd kajuitjacht met een stevig, wat aflopend dak, waarop we een groot gedeelte van de tijd doorbrachten. De kapitein (en enige bemanningslid) was een bijgelovig prethoofd. Hij sprak slechts in overdrijvingen en braskte gedurig een stortvloed van obscene moppen uit, waar we luid om lachten, ook als we ze niet begrepen. Alleen omdat hij ze zo innig vergenoegd wist te brengen. Ondanks het feit, dat de man een vast jaargeld genoot en hoogstens vier maal per jaar behoefde uit te varen, was hij athletisch gebouwd en slank. Zijn uiterlijk had - afgezien van een afzichtelijk gebit - een voor een zestigjarige bepaald jeugdige glans. Volgens zijn eigen zeggen kwam dit alles door de vrouwtjes.

Als we op het dak van de boot stapten (de rivier lag laag) stond de motor al te puffen. Wat een heerlijk geluid, deze rhythmische cadens van avontuur, die ons verder een groot deel van de dag in de oren zou klinken. Als alles was ingeladen werden we losgegooid en meteen meegevoerd door de stroom, bijgestaan door enkele paardekrachten.

De hoge oevers met daarachter huizen, kalkbranderijen en klappertuinen trokken voorbij. Achter de boot aan kwam aan weerszijden een hoge golf, die sissend het riet deed buigen aan de waterkant. Als we achterom keken was alles in deining, vloten groene waterplanten, hout en het bruine water.

In de uren die volgden veranderden de oevers.

De klappertuinen en andere tekenen van menselijke bemoeienis verdwenen om plaats te maken voor oerwoud, vloedbossen en gebieden die door de bevolking bako-bako worden genoemd. Hier wordt de rivier begrensd door meer dan manshoge waterpalmen, staande in een donker moeras van modder, slingerplanten en spaarzaam riet. Het is hier boos, bellen stijgen op, hier en daar hoort men een plons. Het stinkt er en er valt weinig te vangen. Kortom, zo zeggen de mensen: je hebt er niets te zoeken.

De vloedbossen daarentegen zijn levendig. Hoge mangroven slaan hun wortels in de ondergelopen klei, het bos is hier minder dicht, de struiken hoog en over het water hangend. Men ziet soms bizarre rode vruchten, er vliegen veel vogels en in de hoogte ruzien de apenkolonies met elkaar. Die rode vruchten, aldus de kapitein, zijn blaartrekkend en bitter, zó bitter, dat het gewoon onbeschrijfelijk is. Als je wat aan je handpalm smeert en je likt daarna aan de rug van je hand, dan krijg je nog de smaak van ossegal.

-O-
-O- -O-
-O-

Om de reis te bekorten verlieten we op een gegeven ogenblik de hoofdstroom van de Wampu om ons te begeven in een van de talrijke zijarmen. Het was hier trouwens niet meer uit te maken, wat de hoofdarm was. Voor ons gevoel waren we nu in een compleet doolhof geraakt. De kapitein wist hier precies de weg, zei hij vol overtuiging, al hadden we bij elke tocht de sensatie, dat we weer anders voeren.

De rivier was hier veel smaller, de watervegetatie soms zeer dicht. Zo van het water uit gezien leek het land wel vriendelijk met zijn ongerepte wouden en rietland. Het was echter volkomen onbegaanbaar voor de zot die dit zou willen proberen. De prauw was hier het soevereine vervoermiddel. Een enkele maal kwamen we een visser tegen, die aan de oever bezig was met hengel of net. Als we voorbij waren danste zijn bootje op en neer. Wie hier wat overkwam zou het niet naververtellen. Zelden werden er mensen vermist in Tandjung Pura maar in dat geval was niemand verwonderd. Dat hoeft ook niet in een land zonder Burgerlijke Stand en Kadaster. "Misschien is hij elders gaan wonen" zei men. En daar bleef het bij.

-O-
-O- -O-
-O-

Het was steeds een groots moment als de oevers begonnen te wijken en we de eerste meeuw zagen vliegen. Het water veranderde hier van kleur, het werd meer groenig en het transparante verdween. Meestal stond de zon nu hoog aan de hemel te branden. Vanuit de verte woelen ons zilte, onbestembare geuren tegemoet. Af en toe sprong een vis uit het water of dook er een vogel onlaag.

De oevers waren nu nog zichtbaar als verre, blauwe lijntjes waarboven het profiel van de mangrovebossen, die hier de enige vegetatie vormden. De boot koerste nu schuin op een der oevers aan, waar vaag een open plek zichtbaar was met enige atap huisjes. Ook zagen we daar enkele klapperbomen uitsteken boven het omringende groen.

Het duurde nog altijd een hele tijd vóór we op de plaats van bestemming aankwamen. De kapitein manoeuvreerde zo'n beetje en wilde hier ook niet hebben dat we het stuurwiel vasthielden, wat anders altijd mocht. Op alle vragen had hij maar één antwoord: "De vaargeulen ziet U..."

Als het dorpje naderde zagen we meestal ook, dat verderop de kustlijn verdween om plaats te maken voor een blauwe, horizontale lijn: de open zee. Het dorp lag op een landtong, naar ons later bleek.

De steiger bestond hier uit een recht plankier op palen, dat enige tientallen meters in zee stak. Als men het hier tenminste al zee wilde noemen. Weliswaar was het water zout, maar de modder en de beplanting herinnerden onmiskenbaar aan het vaste land. Vanuit het dorp hoorden we eendengekwaak en hondengeblaf. Enkele mensen kwamen ons traag tegemoet. En terwijl de volwassenen nu aan het werk trokken, mocht ik mijzelf vermaken.

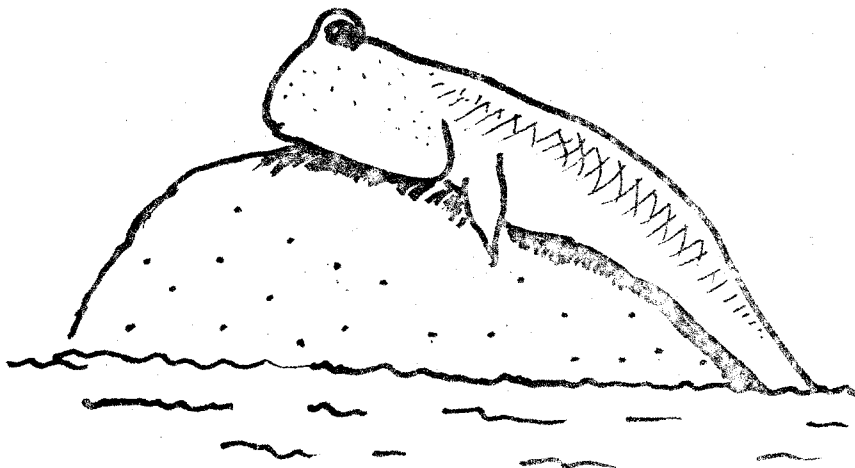
Hoeveel heerlijke uren heb ik daar doorgebracht?

Het rook er sterk naar gezouten vis, die op matten uitgespreid lag te drogen in de zon. Vanaf de steiger had men een fraaie blik op het omringende water, dat vrij troebel was en bijna stil leek te staan.

Aan de oppervlakte zwommen 20 - 40 cm lange gepen, soms in troepjes bijeen. De slanke vissen hadden een groenglanzend lijf met witte streepjes. De spitse snuit droeg een vuurrode punt. De dieren kwamen vlakbij maar waren geheel veilig voor de meegebrachte werp en schepnetten. Wanneer ik maar een lichte beweging uitvoerde schoten ze pijlsnel weg, vlak onder de wateroppervlakte.

Soms zag je een bleke kwal traag door het water klokken, ook dreven er eilandjes waterplanten, door de rivier meegevoerd.

-o-
-o-
-o-

Aan de landzijde ging het water over in een boterzachte slijkplaat en hier was het altijd een feest om de slijk-springertjes bezig te zien. De meeste van deze visjes waren maar een vinger lang, er waren echter ook kanjers bij, in mijn herinnering welhaast 50 cm lang. Het hoge vissenlijf ging over in een Blenniusachtige kop, waarop twee sterk uitpuilende kikkerogen waren geplaatst. Aan deze ogen ontging letterlijk niets.

Wanneer je dichterbij kwam bleven de dieren waakzaam zitten om dan plotseling weg te springen, huppelend over de wateroppervlakte, zoals je een platte steen kan laten keilen. Meerdere malen heb ik geprobeerd de diertjes te vangen door ze achterna te zitten of ze in het nauw te drijven, maar steeds waren ze me te snel af. Als ze het al te benauwd kregen herinnerden ze zich namelijk ineens hun vissenaard. Ze doken dan onder en waren verdwenen. Soms zag je ze dan een tiental meters verder weer opduiken en op de modderige kant springen. Hoewel het grauwbroune en op zichzelf lelijke diertjes waren, oefenden ze een sterke aantrekkingskracht op me uit. Ik vond ze zelfs wat griezelig. Dit gold vooral de grotere exemplaren, die niet op de slijkplaat te vinden waren, maar verderop tussen de mangrovenwortels huisden, waar ze soms een enorm kabaal konden maken door in het water te plonzen en weg te springen.

(wordt vervolgd)

HET PREPAREREN VAN WIEREN

Het aantal leden dat een wierencollectie in de vorm van een wierenherbarium bezit is de laatste jaren steeds groter geworden. Niet in het minst vindt dit zijn oorzaak in het feit, dat deze leden deel hebben genomen aan de vangreizen naar Bretagne. In Bretagne toch komt iedereen onder de bekoring van het rijke wierenassortiment, dat deze kust rijk is. Ook hij die er in principe niet aan gedacht heeft om zich ooit aan wieren te wijden, ontkomt niet aan de verlokkelijke schoonheid van heel fijn vertakte roodwieren, grillig gevormde bruinwieren of aan de boeketten van vele soorten wieren in één toefje verwerkt, omdat het ene wier zich heeft vastgehecht op het andere.

De een na de ander begint met een wierenherbarium, hetzij louter en alleen uit schoonheidsbeleving, hetzij als studiemateriaal bij de bestudering van de flora van deze kust.

Nu kan ik mij indenken dat vele van U terug gaan denken aan de schoolherbaria, die wij vroeger van boombladeren en planten aanlegden. Zij herinneren zich dan meestal van het herbarium niet veel meer dan dat het een dor geheel was van planten die meer van hooi weghadden, maar zeker niet van een kleurrijk en vormenrijk geheel.

Nu kunnen wij U gerust stellen, gaat U maar eens bij zo'n wierenverzamelaar de collectie bekijken en U zult versteld staan. Zeker zult U de opmerking maken dat U nooit geweten heeft dat gedroogde wieren zo mooi konden zijn.

Om al onze lezers bekend te maken met deze materie, meenden wij er goed aan te doen de techniek van een wierenherbarium in ons maandblad te bespreken, te meer daar wij niet zo een twee drie een boekje voor U zouden kunnen opnoemen, waaruit U de techniek zoudt kunnen leren.

Hoewel de techniek van het pre-pareren van wieren heel erg overeenkomt met die van het drogen van gewone landplanten, wijkt hij toch op enkele punten weer wat af.

Laten wij beginnen met een opsomming te geven van de materialen welke U beslist nodig heeft.

Het HERBARIUMPAPIER

Hiermee bedoelen we het papier waarop de wieren bevestigd worden en die in het herbarium systematisch - dus de indeling naar families, geslachten en soorten - worden gerangschikt.

Hiervoor gebruiken we een stevig (+ 200 grams) wit papier b.v. ivoor- of natuurcarton in de afmeting, welke U zelf het beste vindt.

Bedenk bij het bepalen van de maten van dit carton wel dat er hele kleine maar ook hele grote wieren op gemonteerd moeten worden. De maat welke ik voor zaadplanten zowel als voor wieren gebruik is 25 x 32 cm. Sommige verzamelaars gebruiken een kleinere afmeting b.v. 25 x 20. Het hangt ook af van de verdere opbergmethode. Bewaart U de losse vellen in mappen, in dozen, in laden? Gaat U dan uit van de afmetingen van deze dozen of laden.

Een handige methode is het gebruiken van kwarto of folio-stapeldozen, zoals deze in de kantoorboekhandel te koop zijn.

FILTREERPAPIER of COURANTENPAPIER

Wilt U het heel netjes doen, schaft U zich dan een paar honderd vel filtreerpapier aan, maar..... courantenpapier is ook heel goed te gebruiken. Het papier moet goed wateropnemend zijn, teneinde zo snel mogelijk al het vocht aan de wieren te onttrekken. U kunt dit papier laten snijden in dezelfde afmetingen van het

herbariumpapier of groter.

Een WIERENPREPAREERBAK

Hiervoor kan ook gebruikt worden een grote ontwikkelschaal uit de fotografie; in noodgevallen misschien ook wel de braadslee uit de oven van moeder de vrouw. Wie niet de risico wil lopen dat de braadslee juist door een haas bezet is en hij met het wierenprepareren moet wachten tot na het diner, schaffe zich een platte bak in een afmeting van b.v. 30 x 40 cm bij gebruik van herbariumpapier van 25 x 32 cm. aan.

Sommige wierenbakken zijn voorzien van een afvoerleiding met kraantje. Dit is echt niet nodig en maakt de zaak maar onnodig ingewikkeld en duur. De hoogte van de bak bedraagt ongeveer 8 - 10 cm.

Een "SLEEPHELLING"

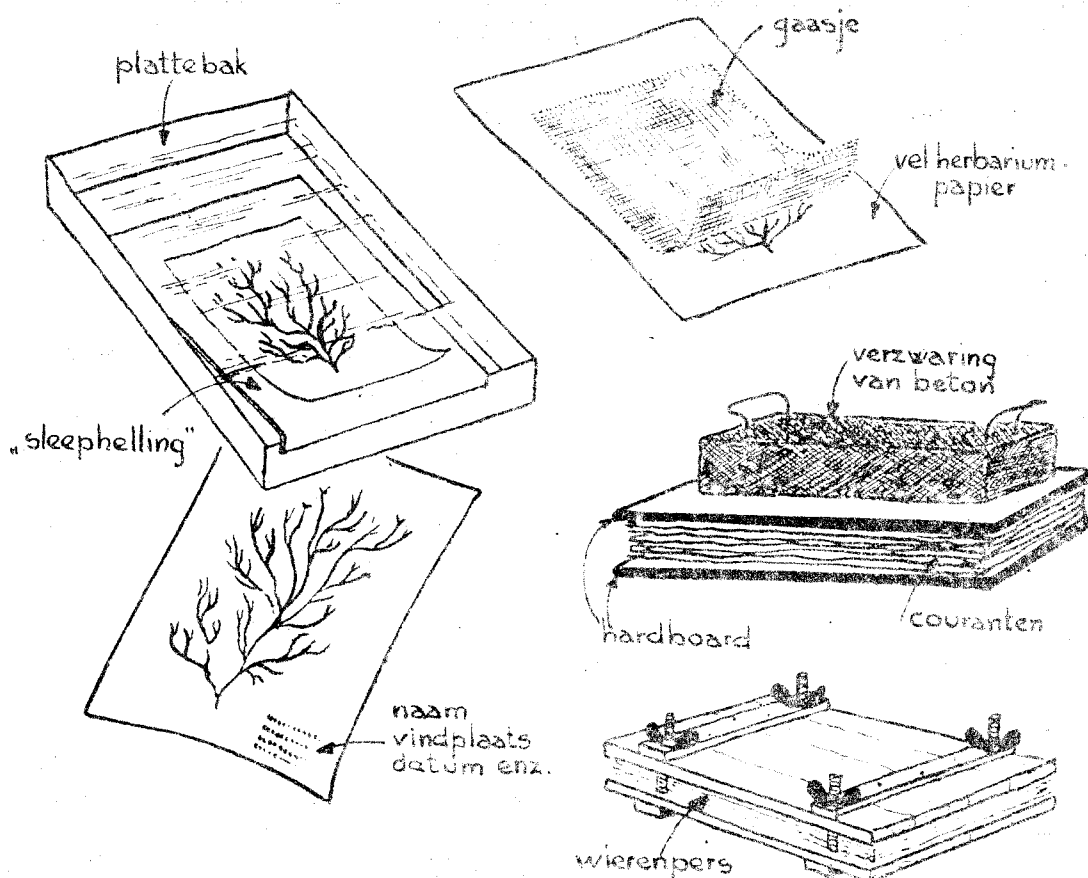
is het aanvullende onderdeel bij de wierenbak. Het is een plaatje zink van 25 x 30 cm. met aan één van de korte zijden een omgezet randje van 2 cm, waarmee het op de rand van de wierenbak hangt. (Zie de tekening)

Een set PINCEETS, PREPAREERWAALDEN en een SCHAAR

Deze gebruiken wij voor het uitspreiden van de wieren en het uitdunnen van te dikke wierpluimen, kortom het fatsoeneren en rangschikken van de wieren op het herbariumpapier in de wierenbak met water.

Lapjes "WUL" of dun KATOEN

In verschillende maten afhankelijk van de grootte van de te prepareren wieren. Zij worden over de natte wieren heen gelegd om vastplakken van de wieren aan het filtreerpapier te voorkomen.

Een PLANTENPERS of TWEE PLANKEN (of hardboard) met een verzwaring van BETON

Natuurlijk is het maken van een plantenpers (zie tekening) voor een beetje handige knutselaar geen bijzondere opgave, maar evengoed kunt U een pers maken van twee stevige stukken multiplex, hardboard, meubelplaat of iets dergelijks. Het uitoefenen van de nodige druk op de wieren wordt dan bereikt met een verzwaring door een blok zelfgegoten beton (met handgrepen) of - nog eenvoudiger - door een aantal bakstenen netjes in pakkpapier te pakken en als stapelblokken te gebruiken. U kunt dan de druk zelfs naar believen regelen door meer of minder stenen op de drogende wieren te stapelen.

OOST-INDISCHE INKT en een TEKENPENNETJE

Deze ingrediënten zorgen voor niet verblekende en nette naam- en vindplaatsgegevens.

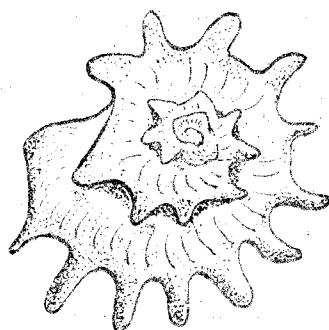
(wordt vervolgd)

*
** **

*

LEGENDARISCHE SCHELLEN (1)

door D.A. Visker.

Astraea heliotropium
(Martyn)

Toen onlangs een van onze nieuwe leden de wens te kennen gaf iets te vernemen over legendarische of zo men wil befaamde schellen, dacht ik hierover al eens gelezen te hebben. Inderdaad trof ik in een oud nummer van het Journal of Conchology (1) een aardig stukje aan. Het betrof de unieke roodkleurige Trochus imperialis van Captain Cook, die meer dan een eeuw als de meest begeerde zeldzaamheid werd beschouwd. De eerste afbeelding met beschrijving van de schelp werd gegeven in het eerste deel van Edward Donovan's The Naturalist's Repository (1823). Daar ziet men 2 bijzonder fraai gekleurde aanzichten van een Nieuw-Zeelandsche schelp, die thans bekend is onder de naam ASTRAEA HELIOTROPIUM (Martyn). In de tijd van Donovan was dit echter de Trochus imperialis, var roseus, een schelp, waarvan op de hele wereld slechts één exemplaar bekend was. De geschiedenis

van dit exemplaar is zeer merkwaardig; de schelp zelf bleek echter nergens meer te vinden. Het enige wat men bezat was de door Donovan getoonde afbeelding, de enige tekening die de oorspronkelijke eigenaar ervan had laten vervaardigen. Het verhaal wil, dat Captain Cook op een van zijn wereldreizen met het schip "Discovery" de roodkleurige Trochus aan een ankerketting heeft opgehaald van 60 vadem diepte. Dat geschiedde in de straat, die de beide eilanden van Nw.Zeeland scheidt, een straat, die thans de naam draagt van de wereldreiziger. Bij zijn terugkeer in Engeland schonk Cook de schelp, samen met andere curiosa aan Sir Ashton Lever, die een bekend museum exploiteerde. Cook bracht nog enkele exemplaren van Trochus imperialis mee, doch die waren paarsachtig van kleur, een roodkleurige had men nooit eerder gezien.

Op de inventaris van Lever's museum stond de unieke schelp aangegeven voor een waarde van 100 guineas; toen de inboedel echter in 1806 werd geveild, bracht de schelp maar 26 pond op, in die tijd ook al een heel bedrag, waaruit de waardering van het exemplaar duidelijk blijkt. De koper was op dat ogenblik niet bekend, maar toen de hertog van Bourbon in 1815 voorgoed naar Frankrijk vertrok

kwam de rode Trochus weer aan het licht. Hij maakte deel uit van de ten verkoop aangeboden goederen. Het Britse Museum had er grote belangstelling voor en de conservator Dr Leach deed alle moeite om de schelp aan te kopen. Op de dag van de veiling was Leach echter ziek en de schelp kwam opnieuw in andere handen. Ondanks ijverige nasporingen kon men niet nagaan wie de koper was. Met zekerheid werd geconstateerd, dat de schelp zich in geen der bekende Europese kabinetten bevond. Wel hadden die allemaal de paarsachtige variëteit, ongetwijfeld allen destijds meegebracht door Captain Cook.

Een andere mogelijkheid om de begeerde zeldzaamheid te vervangen was uiteraard zoeken in Cooks Strait, maar hoeveel Britse oorlogsschepen daar talloze malen hebben gedregd, nooit legde men de hand op een nieuwe rode Trochus imperialis. Het was en bleef een unicum, waarvan men bovendien de verblijfplaats niet eens meer wist. In 1820 geeft de Franse malacoloog Denys de Montfort nog een beschrijving van de Trochus imperialis. Hij zegt dat het dier kennelijk veel vijanden heeft en zijn leven in een voortdurende strijd doorbrengt. Daardoor is de schelp meestal diep gegroefd en op vele plaatsen doorboord. De Trochus moet er voortdurend aan herstellen. Alleen de roodkleurige variëteit blijkt (volgens de oude afbeelding) volkomen onbeschadigd te zijn. Aldus Donovan in 1823.

De geschiedenis van de zeldzame schelp heeft echter nog een vervolg. In het Britse Museum ligt de roodkleurige Trochus Imperialis, maar onder een andere naam!

Men heeft de soort namelijk ondergebracht in het geslacht Astraea en, hoewel de kleur in de loop der jaren wel wat is verbleekt, is het een fraai en gaaf exemplaar. Er is een etiket bij, geschreven in de hand van dr Baird, die van 1841 tot 1872 aan het Museum was verbonden. Baird noemt het "een unieke variëteit, opgehaald aan de kabel van de Discovery uit Cooks Strait, Nieuw-Zeeland". In het register van het Museum staat, dat de schelp in juni 1858 is gekocht van een zekere Mr. Parkinson, waarschijnlijk een nakomeling van dr. John Parkinson, een vroegere eigenaar van het museum van Sir Ashton Lever. Hiermee is dan de geschiedenis weer compleet.

Uit bestudering van het exemplaar blijkt, dat deze schelp als origineel heeft gediend voor de afbeelding in Donovan's boek. Maar nu blijkt meteen, dat het niet de enige afbeelding is, die er van werd gemaakt. In de catalogus van het Portland Museum van 1786 staat nog een fraaiere afbeelding van de roodkleurige Trochus. Deze is van de hand van de schilder Peter Brown.

En hoe staat het nu met het unieke karakter van de roodkleurige variëteit? Kort geleden heeft een nauwkeurig onderzoek plaats gehad van 33 exemplaren van Astraea heliitropium, die in het Britse Museum aanwezig zijn. Enkele merkwaardige feiten zijn hierbij aan het licht gekomen. Men vond dat 8 exemplaren vrij bleken te zijn van mariene aangroeisels. Deze hadden een rode kleur. 14 Andere; eveneens vrij van aangroeisels waren paarsachtig en de overige 11 exemplaren waren zo dik aangegroeid, dat er van enige kleur niets te bespeuren was. Ook is aan het licht gekomen, dat in het algemeen de jonge exemplaren duidelijk roodkleurig zijn, maar dat deze kleur later, na de 2de winding, overgaat in paars. Flink schoonmaken van de paarse exemplaren doet echter de rode kleur weer min of meer terugkeren. Dit geeft natuurlijk te denken en er mag dan ook wel worden getwijfeld aan het unieke karakter van de roodkleurige variëteit. Voor ons betekent dit het einde van de geschiedenis van de eens zo legendarische schelp, waarvan nu ook iedereen wel een afbeelding heeft gezien. (2)

litt: (1) Journal of Conchology, Vol 24, no. 1 blz. 7

(2) National Geographic Magazine Vol XCVI nr 1 blz. 66